

Шарл Перо

Червената шапчица и други приказки

илустрации
от Бенвенути



НАРОДНА МЛАДЕЖ

Шарл Перо

Червената шапчица
и други приказки

ПРЕВЕДЕ ОТ ФРЕНСКИ ЗЕФИРА КАЦКОВА

илюстрации от Бенвенути



Н А Р О Д Н А М Л А Д Е Ж



Малечко Палечко

Живели едно време един дървар и една дърварка. Те си имали седем деца — все момчета. Най-голямото било едва на десет години, а най-малкото — на седем.

Дърварят и дърварката били много бедни и седемте им деца ги затруднявали още повече. Никое от тях не можело само да си изкарва хляба, а времената били много трудни.

Мъчно им било още и затова, че най-малкото било много слабичко и мълчаливо и толкова добродушно, че го смятали за глупаво. Когато се родило, детето било съвсем дребно, колкото палец, затова го нарекли Малечко-Палечко. Нещастното, то било мъченик в къщи. За всичко все него изкарвали виновно. А всъщност то било най-хитрото и най-досетливото от братята и ако приказвало малко, слушало много.

Дошла тежка година. Настъпил такъв голям глад, че бедните дървари решили да се отърват от синовете си.

Една вечер, когато децата си легнали, мъжът седнал с жена си край огъня и със свито от болка сърце ѝ казал:

— Ти виждаш добре, че повече не можем да изхранваме децата си. Аз не бих могъл да гледам как умират от глад пред очите ми. Реших да ги заведем утре в гората и да ги



оставим там. Това ще стане лесно, защото, докато те си играят и събират съчки, ние ще избягаме незабелязано.

— Ах! — извикала дърварката. — Щети даде ли сърцето да заведеш и изоставиш децата си в гората?

Мъжът напразно ѝ описвал голямата им беднотия, но тя не се съгласявала с него. Вярно, беднотията им била голяма, но нали тя им била майка.

Но като размислила каква мъка ще бъде да гледа как децата ѝ умират от глад, тя склонила и отишла разплакана да си легне.

Малечко-Палечко чул всичко, което си казали родителите му. Щом доловил, че те разговарят за нещо сериозно, той станал тихичко и се промъкнал под столчето на баща

си, за да ги чува по-добре, без да го видят. После си легнал, но не заспал цялата нощ, а размишлявал какво трябва да направи. Станал рано сутринта, отишъл на брега на едно поточе, напълнил джобовете си с малки бели камъчета и се върнал в къщи.

Тръгнали, но Малечко-Палечко не открил на братята си това, което знаел.

Отишли в една много гъста гора. На десет крачки хората не се виждали един друг. Дърварят започнал да сече дърва, а децата — да събират съчки и да ги правят на снопове. Като ги видели улисани в работа, бащата и майката се отдалечили и после избягали по една странична пътека.

Когато децата разбрали, че са останали самички, почнали с все сила да викат и да плачат. Малечко-Палечко ги оставил да повикат. Той знаел добре откъде ще се върнат вкъщи, защото през целия път пущал белите камъчета от джобовете си.

— Не се бойте, братя! — казал им той. — Мама и татко ни оставиха тук, но аз ще ви заведа в къщи, вървете само подир мен.





Те тръгнаха след него и той ги завел до тяхната къща по същия път, по който минали. Отначало не посмели да влязат, а се спрели пред вратата, да чуят какво си говорят баща им и майка им.

Щом дърварят и дърварката се върнали у дома си, владетелят на селото им изпратил десетте сребърни монети, които им дължал толкова отдавна, че те не се надявали вече да си ги получат. Това ги посъживило малко, защото бедните хорица умирали от глад. Дърварят веднага изпратил жена си на месарницата. Тъй като отдавна не били яли, тя купила три пъти повече месо, отколкото трябвало за вечерята на двама души.

Щом уталожили глада си, дърварката казала:

— Ех, къде са сега клетите ни деца? Щяха да се нахранят добре, я колко много ни остана. Но, Гийом, ти поиска да ги изоставим! Аз ти казвах право, че ще се разкайвате за това. О, къде ли са сега децата ми, горкичките ми дечица?

Щом чули това, децата извикали в един глас:

— Тука сме!

Дърварката изтичала бързо, отворила вратата, прегърнала ги и казала:

— Мили деца, колко се радвам, че ви виждам пак! Вие сте уморени и гладни. Сядайте на масата!

Децата насядали около масата и почнали да ядат с такава охота, че и бащата, и майката се развеселили. Момченцата разказвали всички в един глас колко много ги било страх в гората. Добрите хорица се радвали много, че децата им са отново при тях. Но радостта им траяла, докато траели и десетте сребърни монети. Щом изхарчили па-

рите, те отново изпаднали в отчаяние и пак решили да заведат децата в гората много по-далеч от първия път.

Колкото и да се старали да говорят тихо, Малечко-Палечко ги чул и решил, че ще се справи с положението, както се бил справил първия път. Той станал сутринта съвсем рано, за да отиде да събере камъчета. Но вратата била здраво заключена. Тъкмо се чудел какво да прави, майката дала на всяко дете по едно парче хляб за закуска и Малечко се успокоил. Сметнал, че ще може да си послужи с хляба както с камъчетата, като хвърля трошички по пътя и затова го скрил в джоба си.

Бащата и майката завели децата в най-гъстата и тъмна част на гората и като стигнали там, оставили ги, а те се върнали по една тайна пътека. Малечко-Палечко не се



разтревожил много. Той смятал, че лесно ще намери пътя по хлебните трохи, които бил разпръснал навсякъде, откъдето минали. Но много се изненадал, когато не намерил нито една трошичка. Птичките били изкълвали всичко.

Децата се натъжили много, защото колкото повече вървели, толкова повече се обървали и навлизали в гората. Настъпила нощта. Излязъл силен вятър и ужасно ги изплашил. Струвало им се, че чуват от всички страни воя на вълците, които идват към тях, за да ги изядат. Те не смеели да си проговорят, нито дори да погледнат назад. Ненадейно завалял силен дъжд и ги измокрил до кости. Те се плъзгали и на всяка крачка падали в калта.

Малечко-Палечко се покатерил на върха на едно дърво. Като се оглеждал на всички страни, той забелязал слаба светлинка, сякаш свещ горяла много далеч, отвъд гората. Той

слязъл от дървото, но щом стъпил на земята, светлинката изчезнала и това го отчаяло. Ала като повървял с братята си по посока на светлината, отново я зърнал на края на гората.

Децата се приближили до къщата, в която светело, похлопали на вратата. Една жена дошла да им отвори. Попитала ги какво искат. Малечко-Палечко ѝ казал, че те са бедни деца, изгубени в гората, и я молят да има милост и ги пусне да преспят. Като ги видяла такива хубавички, жената заплакала и им казала:

— Ех, дечица, къде сте дошли? Знаете ли, че това е къщата на човекоядец, който яде малки деца?

— Не, госпожо — ѝ отвърнал Малечко-Палечко, който цял треперел като братята си. — Какво да правим? Ако вие не ни приберете у вас, а останем в гората, вълците сигурно ще ни изядат тази нощ. А щом е тъй, ние предпочитаме господин съпругът ви да ни изяде. Може би той ще се смили над нас, ако вие го помолите.

Жената на човекоядеца, която сметнала, че ще съумее да скрие децата от мъжа си до другата сутрин, ги пустила да влязат и ги завела да се стоплят край хубавия огън, на който се печел на шиш цял овен за вечерята на човекоядеца.

Децата тъкмо почнали да се посгряват, когато чули да се тропа силно на вратата. Жената бързо ги скрила под леглото и отишла да отвори. Това бил човекоядецът, който се връщал, и още от вратата запитал готова ли е вечерята и има ли наточено вино. Той веднага седнал на масата. Овенът бил още съвсем кървав, но затова му се сторил по-вкусен. Изведнъж човекоядецът започнал да души наляво и надясно, защото му замирисало на прясно месо.

— Трябва да усещаш миризмата на телето, което току-що приготвих за печене — казала жена му.



— Мирише ми на прясно месо, ти казвам — отвърнал човекоядецът, като я изгледал накриво. — Тук се върши нещо тайно от мен.

Като казал тези думи, станал от масата и отишъл право към леглото.

— А, проклета жено! — извикал той. — Ето как искаш да ме измамиш! Чудя се как още не съм те изял! Да благодариш, че си такава дърта кранта! Ето ти хубав дивеч, с който ще нагостя тримата си приятели-човекоядци, които тези дни ще ми дойдат на гости. — И той измъкнал децата едно по едно. А те, горкичките, коленичили и започнали да го молят за милост. Но той не знаел какво е милост, защото бил един от най-жестоките човекоядци. Като ги разкъсвал с очи, казал на жена си, че с хубав сос от тях ще стане вкусно ядене.

Взел един голям нож като готочел на дълъг камък, който държал в лявата си ръка, приближил до децата, дори хванал едно от тях, но жена му казала:



— Какво ще правиш посред нощ? Няма ли да имаш достатъчно време утре?

— Мълчи — казал людоедът, — ако ги оставя, те ще отслабнат.

— Но ти имаш още толкова месо! — отвърнала жена му. — Ето едно теле, два овена и половин прасе.

— Вярно — казал човекоядецът, нахрани ги добре, за да не измършавят, и ги заведи да си легнат.

Добрата жена се зарадвала много и донесла на децата хубава вечеря. Но те били толкова изплашени, че не могли да хапнат нищичко. А човекоядецът почнал отново да пие, доволен че ще има с какво да нагости добре приятелите си. Изпил десетина глътки повече от обикновено, а това му замаяло главата и го накарало да си легне.

Човекоядецът имал седем дъщери. Те били още малки, но имали хубав



цвят на кожата. Очите им били малки, сиви, съвсем кръгли, носът — орлов, а устата — извънредно голяма, с дълги, много остри и много редки зъби.

И седемте отдавна си били легнали в едно голямо легло. Всяка имала златна коронка на главата. В стаята им имало още едно легло, също толкова голямо: в него жената на човекоядеца настанила седемте момченца. След това и тя отишла да легне при мъжа си.

Малечко-Палечко забелязал, че дъщерите на човекоядеца имат златни коронки на главите си. Той се страхувал да не би човекоядецът да се разкае, че не ги е заклал още същата вечер, затова станал към полунощ, взел шапчиците на братята си и своята шапчица и съвсем полекичка ги сложил на главите на седемте дъщери на човекоядеца, а техните златни коронки сложил на главите на братята си и на своята, та човекоядецът да помисли, че момчетата са дъщерите му, а дъщерите му — момчетата, които искал да заколи. Така и станало. В полунощ човекоядецът се събудил и съжалил, че е отложил за следния ден това, което можел да свърши вечерта. Скочил бързо от леглото, взел големия си нож и казал:

— Я да видя какво правят малките хубостници, няма какво да му мисля повече!

Качил се пипнешком в стаята на дъщерите си, приближил се до леглото, в което били малките момчета. Те всичките спели освен Малечко-Палечко, който се изплашил много, когато ръката на човекоядеца опипала главата му, както опипала главите на всичките му братя. Напипвайки златните коронки, човекоядецът си казал:

— Брей! Каква щях да я свърша! Изглежда, че снощи съм пийнал повечко!



След това се приближил до леглото на дъщерите си и като напил малките шапчици на момчетата, той добавил:

— А, ето ги нашите юнаци! Смело на работа! Като изрекъл тези думи, прерязал, без да се колебае, гърлата на седемте си дъщери. И много доволен от извършеното, отишъл да легне отново до жена си.

Щом човекоядецът захъркал, Малечко-Палечко събудил братята си, казал им да се облекат бързо и да го последват. Те слезли полека в градината и прескочили оградата. Тичали почти цялата нощ, разтреперани от страх, без да знаят къде отиват.

Когато се събудил, човекоядецът заповядал на жена си:

— Върви горе да приготвиш снощните хубостници.



Жената на човекоядеца била много учудена от добрината на съпруга си. Тя помислила, че ѝ заповядва да отиде да ѝ облече. Качила се горе и като видяла седемте си дъщери заклани, плунали в кръв, веднага припаднала. Човекоядецът, страхувайки се да не би жена му да се забави много, се качил горе да ѝ помогне. Но като видял страшното зрелище, и той се ужасил:

— Ах, какво съм направил! — извикал той. — Ще ми платят за това тия безделници, и то ей сега!

Плиснал една кана вода в лицето на жена си и като я свестил, ѝ казал:

— Дай ми веднага бързоходните ботуши да отида да ги хвана.

И тръгнал. След като тичал по всички посоки, най-после намерил пътя, по който вървели клетите деца. Те били вече на стотина крачки от бащината си къща, когато видели





човекоядеца да стъпва от планина на планина и да прескача реките, сякаш са малки поточета. Малечко-Палечко забелязал дупка в една скала наблизо. Скрил там братята си, мушнал се и той вътре и почнал да наблюдава какво ще прави човекоядецът. Изморен от дългия, напразно извървян път, защото бързоходните ботуши изморяват много този, който ги носи, човекоядецът решил да си почине и случайно седнал на скалата, под която се били скрили малките момчета. Капнал от умора, той си починал малко, след това заспал и захъркал тъй страшно, че горките деца се изплашили не по-малко, отколкото когато хванал големия си нож, за да им пререже гърлата. Само Малечко-Палечко не се изплашил чак толкова много. Той накарал братята си да изтичат бързо до къщи, докато човекоядецът спи дълбоко, и им поръчал да не се безпокоят за него. Те послушали съвета му и скоро били у дома си. Малечко-Палечко се приближил до човекоядеца, измъкнал полекичка ботушите му и веднага си ги обул. Ботушите били много големи и много широки, но понеже били вълшебни, имали свойството да се уголемяват и да се смаляват според крака на онзи, който ги обуел, така че му станали, сякаш били направени за него.

Малечко-Палечко отишъл право в къщата на човекоядеца. Намерил жена му, която оплаквала закланите си дъщери, и ѝ казал:

— Съпругът ви е в голяма опасност. Пленен е от една банда крадци. Те са се заклели да го убият, ако не им даде всичкото си злато и сребро. В момента, когато бяха опрели камата на гърлото му, той ме забеляза и

ме помоли да дойда да ви уведомя за положението, в което се намира, и да ви кажа да ми предадете всичко ценно, което има, без да жалите нищо, защото в противен случай ще го убият безмилостно. Тъй като работата е много бърза, за да дойда навреме и да не ме сметнете за измамник, накара ме да взема бързоходните му ботуши, които виждате на краката ми.

Добрата жена много се изплашила и му дала всичко, каквото имали, защото човекоядецът бил много добър съпруг, въпреки че ядял малки деца. Малечко-Палечко мет-



нал на гърба си цялото имане на човекоядеца и се върнал в бащината си къща, където го посрещнали много радостно.

Има хора, които не са съгласни с последното приключение. Те твърдят, че Малечко-Палечко не е извършил тази кражба, а само взел бързоходните ботуши, като не сметнал това за престъпление, защото човекоядецът си служел с тях само за да тича подир малките деца. Тези хора уверяват, че знаят това от сигурно място и даже, че са яли и пили в къщата на дърваря.

Те твърдят още, че щом Малечко-Палечко обул ботушите на човекоядеца, той се отправил за царския дворец, понеже знаел, че там се безпокоели за войската, която се сражавала много далече и от която нямало вест. Отишъл, казват те, при царя и му предложил да му донесе известие за резултата от битката преди залез слънце. Царят му обещал голямо възнаграждение, ако успее да направи това. Малечко-Палечко донесъл новините още същата вечер. Това първо пътуване го прославило. Той започнал да печели много, защото царят му плащал добре, за да носи заповедите му на войската.

Някои жени му давали писма до мъжете си, но му плащали толкова малко, че тези пари той дори не турял в сметката.

След като изпълнявал известно време службата на вестносец и натрупал голямо богатство, Малечко-Палечко се върнал при баща си. Човек трудно може да си представи колко се зарадвали родителите му, като го видели отново. Той се погрижил за цялото семейство. Настанил баща си и братята си на добра работа. Наредил всички, като не забравил и себе си.





Имало едно време едно малко момиченце, което било толкова хубаво, че нямало на света по-хубаво от него. Майка му го обичала от все сърце, а баба му — още повече.

Добрата старица му направила една малка червена шапчица, която толкова му приличала, че навсякъде го наричали Червената шапчица.

Един ден, като пекла хляба, майката направила питки и казала на момиченцето: — Върви да видиш как е баба ти, защото научих, че била болна! Занеси ѝ една питка и това гърненце с масло!

Червената шапчица веднага тръгнала да отиде при баба си, която живеела в друго село.

Като минавала през гората, срещнала Кумчо Вълчо. На него много му се дощяло да я изяде, но не посмял, понеже имало дървари наблизко.

Попитал я къде отива. Горкото дете! То не знаело, че е опасно да се спира и да говори с вълк, затова му казало:

— Отивам да видя баба си и да ѝ занеса питка и гърненце масло, които мама ѝ изпраща.



— Много ли далеч живее баба ти? — попитал вълкът.

— О, много далеч — каза Червената шапчица, — чак зад воденицата, гдето се вижда ей там долу, в първата къща край селото.

— Добре — казал вълкът, — и аз искам да ида да я навестя, но ще мина по този път, а ти мини по другия и 'да видим кой от двама ни ще стигне по-рано!

Вълкът побягнал с всички сили по най-късия път, а момиченцето тръгнало по най-дългия, улисано да бере лешници, да тица след пеперудките и да вие китки от горски цветя.

Вълкът бързо дотичал до къщата на бабата и почукал:

— Чук-чук!

— Кой е там?

— Твоята внучка, Червената шапчица — казал вълкът с преправен глас. — Нося ти питка и гърненце с масло. Мама ти ги изпраща.

Бабицката, която лежала в леглото, защото била малко болна, му извикала:

— Дръпни връвчицата, резето само ще се вдигне.

Вълкът дръпнал връвчицата и вратата се отворила.

Той се хвърлил върху бабицката и я нагълтал наведнъж, защото от три дни не бил ял. После затворил вратата и легнал в леглото на бабата да чака Червената шапчица, която след малко дошла и почукала на вратата:

— Чук-чук!

— Кой е там?

Като чула дебелия глас на вълка, Червената шапчица отначало се изплашила, но помислила, че баба ѝ е хремава, и отговорила:

— Твоята внучка, Червената шапчица. Нося ти питка и гърненце с масло. Мама ти ги изпраща.

Вълкът ѝ извикал с малко по-тънък глас:

— Дръпни връвчицата, резето само ще се вдигне.

Червената шапчица дръпнала връвчицата и вратата се отворила.

Като я видял, че влиза, вълкът се скрил под юргана и ѝ казал:

— Сложи питката и гърненцето с маслото на раклата и ела да си полегнеш при мене.

Червената шапчица се съблякла и легнала в леглото, но много се зачудила, като видяла как изглежда баба ѝ по нощница, и казала:

— Бабо, защо ти са толкова големи ръцете?

— За да те прегръщам по-добре, внучето ми.

— Бабо, защо ти са толкова големи краката?

— За да тичам по-добре, детето ми.

— Бабо, защо ти са толкова големи ушите?

— За да чувам по-добре, детето ми.

— Бабо, защо ти са толкова големи очите?

— За да те виждам по-добре, детето ми.

— Бабо, защо ти са толкова големи зъбите?

— За да те изям!

При тези думи лошият вълк се хвърлил върху Червената шапчица и нагълтал и нея.

Като се наял добре, отново легнал в леглото, заспал и започнал силно да хърка. Тогавя край къщата минал един ловец.



— О — казал си той, — колко силно хърка бабичката! Чакай да видя дали не е болна!
Влязъл в стаята, доближил се до леглото и като видял, че вълкът хъркал така силно, разбрал каква е работата.

— А, пипнах ли те, негоднико — казал ловецът, — откога те търся!

Той щял да го гръмне, но се сетил, че вълкът може само да е глътнал бабата и тя да е още жива, затова взел един големи ножици и вместо да стреля, почнал да разпаря дебелия корем на вълка, който продължавал да хърка. Рязнал само веднъж и Червената шапчица се подала. Като рязнал още два пъти, освободеното момиченце скочило на земята и извикало:

— О, колко ме беше страх! Колко тъмно беше в корема на вълка?

След малко бабичката се усмихнала. Тя била още жива, но едва дишала.

Червената шапчица донесла големи камъни и напълнили с тях корема на вълка.

Когато той се събудил и видял толкова хора, скочил през прозореца, но камъните натежали. Вълкът се строполил на земята и веднага умрял.

Едва тогава се зарадвали нашите трима приятели. Ловецът взел кожата на вълка и си отишъл, бабата изяла питката и маслото и много ги харесала, а Червената шапчица се върнала честита при майка си.





Дълшебници

Живяла някога една вдовица. Тя имала две дъщери. По-голямата толкова приличала на майка си по нрав и в лицето, че който я видел, като че ли виждал майка ѝ. И двете били така неприятни, горделиви, че никой не можел да живее с тях.

По-малката била добра и скромна като баща си, при това и невиджана красавица. Понеже човек винаги обича този, с когото си прилича, майката безумно обичала по-голямата си дъщеря, а ужасно мразела по-малката. Нещастното момиче трябвало да яде в кухнята и непрекъснато да работи. Между другата домакинска работа, която вършело, то трябвало по два пъти на ден да ходи с една голяма стомна за вода, и то много далеч.

Един ден, като било на извора, дошла при него една бедна жена и го помолила да ѝ даде да пийне водица.

— На драго сърце, майчице — казало хубавото момиче и веднага изляло стомната си, наляло вода от най-хубавото място на извора, подало ѝ я, като постоянно придържало стомната, за да може жената да пие по-лесно.

След като утолила жаждата си, добрата жена му казала:



— Ти си толкова хубава, добра и вежлива, че ми се иска да те възнаградя. Нека при всяка дума, която изречеш, от устата ти да пада цвете или скъпоценен камък.

Жената била вълшебница, преобризила се на бедна селянка, за да види докъде ще стигне добротата на девойката.

Когато момичето се върнало в къщи, майка му се скарала, че си идва много късно от извора.

— Прощавай, майко, че толкова се забавих — отговорило клетото момиче и като казало тези думи, от устата му паднали две рози, два бисера и два големи диаманта.

— Какво виждам? — извикала майката смаяна. — Като че ли от устата ѝ падат бисери и диаманти! Какво значи това, дъще? — Тя за първи път я нарекла «дъще».

Горкото дете ѝ разказало чистосърдечно всичко, което му се случило, а през това време от устата му изпадали безброй диаманти.

— Щом е тъй — казала майката, — тогава да изпратя там и моята дъщеря. Ела, Фаншон, и виж какво пада от устата на сестра ти, когато говори. Нима не ти се иска да имаш и ти такава дарба? Ще трябва само да отидеш да налееш вода от извора и щом някоя бедна жена ти поиска да пие, да ѝ подадеш най-учтиво стомната.

— Притрябвало ми е да ходя по изворите! — отвърнало грубо момичето.

— Аз настоявам да отидеш, и то веднага! — извикала майка ѝ.

Фаншон взела най-хубавия сребърен съд, който имали в къщи, и отишла, но през всичкото време все мърморила. Едва стигнала до извора, и откъм гората се задала великолепно облечена жена. Това била същата вълшебница, която се явила на сестра ѝ, но този път взела образа и дрехите на принцеса, за да види докъде ще стигне неучтивостта на това момиче. Тя се приближила и ѝ поискала вода.

— Да не съм дошла тук да те поя! — ѝ отвърнала грубата горделивка. — Нарочно донесох сребърен съд за принцесата, нали? Като искаш вода, пий от извора.

— Ти не си много учтива — подела вълшебницата, без да се гневи. — Добре, щом си толкова неуслужлива, нека при всяка дума, която изречеш, от устата ти да пада по една змия или жаба.

Щом майката зърнала отдалеч дъщеря си, извикала ѝ веднага:

— Е, какво стана, дъще?

— Какво искаш да стане, мамо? — отговорила грубиянката и от устата ѝ паднали две пепелянки и две жаби.

— Боже мой! — викнала майката. — Какво виждам? Сестра ти е виновна за това нещастие, но тя скъпо ще ми заплати! — и веднага се спуснала да я бие. Горкото момиче избягало и се скрило в близката гора.



Царският син, който се връщал от лов, я срещнал и като я видял толкова красива, попитал я какво прави съвсем сама в гората и защо плаче.

— О, господине! Майка ми ме изгони от къщи! — проплакала тя.

Като видял, че от устата ѝ паднали пет-шест бисера и толкова диаманти, принцът я помолил да му каже откъде има тази дарба. Момичето му разказало всичко.

Царският син се влюбил в нея и като пресметнал, че такава дарба струва повече от всичко, което друга девойка може да му донесе като зестра, завел я в двореца и се оженил за нея.

А сестра ѝ станала толкова омразна, че дори и собствената ѝ майка не могла повече да я търпи и я изгонила от къщи.





Телешка

Имало едно време един благородник, който се оженил повторно за такава надменна и горделива жена, каквато хората не били виждали. Тя имала две дъщери. И двете по всичко приличали на нея.

Мъжът от своя страна имал едно момиче с безпримерна доброта, която било наследило от майка си — най-добрата жена на света.

Много скоро след сватбата мащехата показала лошия си нрав. Тя не можела да понася малкото момиче, защото неговите добри качества правели дъщерите ѝ още по-омразни на хората. Карала го да върши най-грубата домакинска работа: да мие съдовете и стълбите, да почиства стаите на госпожа майката и на госпожиците — нейните дъщери. Момичето спяло на тавана върху мръсен сламеник, а сестрите му живеели в стаи с дървен лъскав под, с най-модерни легла и големи огледала, в които се оглеждали от главата до петите.

Горкото момиче страдало търпеливо и не смеело да се оплаче на баща си, за да не му се кара, защото той за всичко слушал жена си. Щом свършело работата си, оти-



вало в ъгъла при огнището и сядало край пепелта, затова всички го наричали Пепеляшка. По-малката сестра, която не била толкова лоша, колкото по-голямата, му казвала Пепеляшка. Но при все че дрехите на Пепеляшка били вехти, тя била сто пъти по-хубава от сестрите си, които били облечени великолепно.

Веднъж царският син устроил бал, на който поканил всички знатни граждани. Поканил и нашите госпожици, защото и те били знатни. С колко радост и грижа избирали те дрехите и прическите, които да им стоят най-добре! А за Пепеляшка това било нова умора, понеже тя трябвало да глади бельото на сестрите си и да колосва яките и маншетите им.

В къщи всички говорили само за това, как ще се облекат госпожиците.

— Аз — казвала по-голямата — ще облека роклята си от червено кадифе с английската гарнитура:

— Аз — казвала по-малката — ще облека обикновена пола, но в замяна на това ще сложа дрехата си със златните цветя и диамантената огърлица, които са много хубави.

Повикали добра коафьорка, която да подреди буклите им в две редици, и купили бенки от най-добрата майсторка. Повикали и Пепеляшка, за да чуят и нейното мнение, защото тя имала добър вкус. Пепеляшка им дала най-добри съвети и дори предложила тя да ги срещне. Сестрите на драго сърце приели. Докато ги решела, те ѝ говорили:

— Пепеляшке, иска ли ти се да отидеш на бала?

— Ех, госпожици, вие ми се подигравате! Та аз затам ли съм?

— Така си е. Ще има да се смеят хората, като видят, че Пепеляшка е отишла на бал.

Друг на Пепеляшкино място би ги сресал небрежно, но тя била добра и ги сресала чудесно.

Цели два дни сестрите нищо не яли, толкова много се радвали. Докато ги притягали, за да изглеждат по-тънки в кръста, скъсали повече от дванадесет върви, а те все пред огледалото стояли. Най-после щастливият ден дошъл. Сестрите тръгнали, а Пепеляшка останала и дълго гледала след тях. Когато се изгубили от погледа ѝ, тя заплакала. Дошла кръстницата ѝ и като я видяла цялата обляна в сълзи, попитала я защо плаче.

— Много ми се искаше, много ми се искаше. . .

Тя плачела тъй силно, че не можела да довърши думите си. Кръстницата, която била вълшебница, ѝ казала:

— Много ти се искаше да отидеш на бала, нали?

— Да — отговорила Пепеляшка и въздъхнала.

— Добре, ако бъдеш послушно момиче, аз ще направя така, че и ти да отидеш на бала — казала кръстницата, после я завела в стаята и ѝ поръчала:

— Иди в градината и ми донеси една тиква!

Пепеляшка веднага отишла и откъснала най-хубавата тиква, която могла да намери. Занесла я на кръстницата си, като се чудела как тази тиква ще я закара на бала. Кръстницата издълбала тиквата до кората, докоснала я с пръчицата си и тя се



превърнала в прекрасна каляска, цялата позлатена. След това отишла да види капана. В него намерила шест живи мишки. Казала на Пепеляшка да повдигне полека вратичката му. Когато мишките започнали да изскачат от капана, тя докосвала всяка една с пръчицата си. Мишките веднага се превръщали в хубави коне. Така се образувал прекрасен впряг от шест сиви коня на едри петна.

Докато вълшебницата се чудела от кого да направи кочияш, Пепеляшка ѝ казала: — Я да видя в другия капан дали няма някой плъх, та от него да направим кочияш!

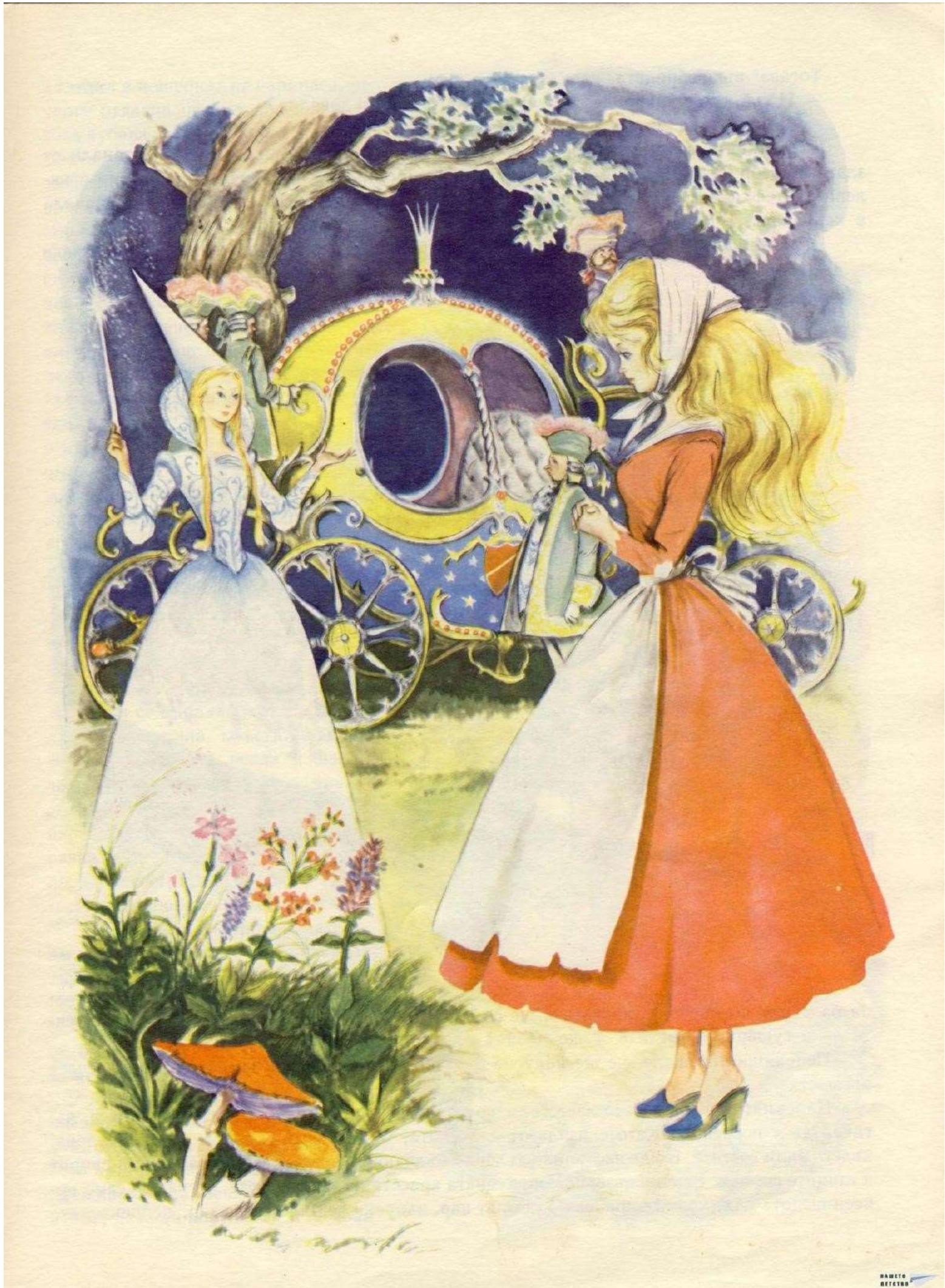


— Имаш право — отвърнала кръстницата, — иди да видиш!

Пепеляшка ѝ донесла капана. В него имало три големи плъха. Вълшебницата избрала плъха с най-дългите мустаци. Докоснала го с пръчицата си и той се превърнал в дебел кочияш с такива хубави мустаци, каквито никой не бил виждал дотогава. После казала на Пепеляшка:

— Иди в градината: там до лейката ще намериш шест гущера, донеси ми ги!

Щом Пепеляшка донесла гущерите, тя ги превърнала в шест хубави лакея с дрехи, обшити с лъскави галони. Лакеите се качили зад каляската и застанали така, като че ли цял живот все там са стояли.



Тогава вълшебницата каза:

— И тъй, ето с какво ще отидеш на бала, не си ли доволна?

— Да, но така ли ще отида, с моите грозни дрехи?

Кръстницата само я докоснала с пръчицата си и изведнъж дрехите ѝ станали от злато и сребро, целите общити със скъпоценни камъни, после ѝ дала и прекрасни стъклени пантофки, втори като тях нямало на света. Така пременена, Пепеляшка се качила в каляската.

Вълшебницата ѝ поръчала да стои само до полунощ и я предупредила, че ако остане



на бала миг по-късно, каляската ѝ ще се превърне в тиква, конете — в мишки, лакеите — в гущери, а дрехите ѝ ще добият прежния си вид.

Пепеляшка обещава, че ще напусне бала преди полунощ, и заминала, прехласната от щастие.

Царският син, на когото известили, че е пристигнала непозната знатна принцеса, изтичал да я посрещне. Като слизала от каляската, той ѝ подал ръка и я завел в салона, където били гостите. В миг настъпило дълбоко мълчание. Цигулките престанали да свирят и танците спрели. Всички съзерцавали чудната красота на непознатата. Чувал се само неясен шепот: «Ах, колко е красива!» Самият цар, въпреки че бил доста стар, непрекъснато

я гледал и пошепнал на царицата, че много отдавна не бил виждал толкова хубава и мила девойка. Всички дами внимателно разглеждали прическата и дрехите ѝ, за да си направят още на другия ден подобни, стига само да намерят такива хубави платове и такива изкусни майстори. Царският син я настанил на най-почетното място, после я поканил на танц. Тя танцувала така прелестно, че гостите още повече се възхитили от нея. Поднесли много хубава закуска, от която младият принц не хапнал нищо, понеже не можел да откъсне погледа си от девойката. Тя отишла да седне при сестрите си. Държала се извънредно любезно и поделила с тях портокалите и лимоните, които принцът ѝ бил дал. Това ги учудило много, тъй като не могли да я познаят. Докато ѝ се възхищавали. Пепеляшка чула часовника да бие единадесет часа и три четвърти. Веднага направила дълбок поклон на гостите и си отишла бързо.

Щом се върнала в къщи, Пепеляшка намерила кръстницата си. Благодарила ѝ, а после ѝ казала, че много ѝ се иска и на другия ден да отиде на бала, защото сам царският син я поканил. Докато разказвала на кръстницата си за бала, двете сестри затропали на вратата. Пепеляшка отишла да им отвори.

— Колко късно се връщате! — им казала тя, като се прозявала, търкала си очите и се протягала. Човек би рекъл, че току-що се е събудила, при все че откакто се били разделили и през ум не ѝ минало за сън.

— Ако беше дошла на бала — ѝ казала една от сестрите, — нямаше да се отегчаваш. Там дойде най-хубавата принцеса на света, една невиджана красавица. Беше много любезна с нас, даде ни портокали и лимони.





Пепеляшка се зарадвала от все сърце и ги попитала как се казва принцесата, но те ѝ отговорили, че никой не я познавал, че царският син бил много натъжен и че давал всичко на света, за да узнае коя е тя. Пепеляшка се усмихнала и попитала:

— Значи тя беше много хубава? Боже мой! Колко сте щастливи! Как искам и аз да я видя! Госпожице Жавота, заемете ми вашата всекидневна жълта рокля!

— Виж ти, тъкмо туй мислех! — отговорила госпожица Жавота. — Да не съм луда да си дам роклята на такава мръсна Пепеляшка като тебе!

Пепеляшка очаквала този отказ и много се зарадвала, защото какво щяла да прави, ако сестра ѝ се съгласяла да ѝ даде роклята си.

На другия ден двете сестри отишли на бала, и Пепеляшка също, и то още по-нагиздена от първия път. Царският син бил постоянно край нея и непрекъснато ѝ говорел нежни думи. Младата девойка се забавлявала много добре и дотолкова забравила поръката на кръстницата си, та мислела, че е още единадесет часа, когато чула часовникът да бие полунощ. Скочила веднага и побягнала пъргаво като сърна. Принцът се спуснал след нея, но не могъл да я настигне. Тя изпуснала едната си стъклена пантофка. Царският син я взел и прибрал грижливо. Пепеляшка пристигнала в къщи запъхтяна, без каляска, без лакеи, в грозните си дрехи. От цялото ѝ великолепие останала само едната от малките пантофки, чифтът на изгубената.

Питали стражите пред вратата на двореца не са ли видели да излиза една принцеса. Те отговорили, че били видели да излиза само една много лошо облечена девойка, която приличала повече на селянка, отколкото на госпожица.

Когато двете сестри се върнали от бала, Пепеляшка ги попитала дали пак са се забавлявали добре и дали хубавата принцеса е била там. Те ѝ казали, че е била, но щом ударило дванадесет часът, избягала толкова бързо, че изпуснала едната от малките си чудно хубави стъклени пантофки, която царският син прибрал и само нея гледал до края на бала. Сигурно било, че той е много влюбен в красивата девойка, на която принадлежала пантофката.

Те казали истината, защото само след няколко дни царският син разпратил глашатая да разгласят, че ще се ожени за онази девойка, на чийто крак стане пантофката. Започнали да ме-



рят пантофката на принцесите, на графините и на всички придворни, но напразно. Занесли я на двете сестри, които направили всичко възможно, за да я обуят, но и те не успели. Пепеляшка, която ги гледала, познала пантофката си и казала с усмивка:

— Я да видя дали няма да ми стане!

Сестрите ѝ почнали да се смеят и да се подиграват с нея.

Царедворецът, който мерел пантофката, се загледал в Пепеляшка, харесал я много



и казал, че тя има право и че трябва да опита, защото му било заповядано да я мери на всички девойки. Накарал я да седне и като доближил пантофката до малкия ѝ крак, видял, че тя влиза съвсем свободно и че ѝ става точно като по мярка. Учудването на двете сестри било голямо, но станало още по-голямо, когато Пепеляшка извадила от джоба си втората малка пантофка и я обула. В този миг дошла и кръстницата, докоснала с пръчицата си дрехите ѝ и ги направила още по-разкошни от предишните.



Товага двете сестри познали в нейно лице хубавата девојка, която видели на бала, и се хвърлили в краката ѝ да искат прошка за лошите си обноски. Тя ги вдигнала, прегърнала ги и казала, че им прощава от сърце и че ги моли да я обичат винаги.

Така нагиздена, Пепеляшка била заведена при младия принц, който я харесал още повече и след няколко дена се оженил за нея. Пепеляшка била колкото хубава, толкова и добра. Тя настанила двете си сестри в двореца и още същия ден ги омъжила за двама знатни царедворци.





Котаракът с чизми

Един воденичар след смъртта си оставил на тримата си сина всичко на всичко една воденица, едно магаре и един котарак. Подялбата направили бързо. Не викали нито нотариуса, нито съдията, защото и без това скоро щели да изядат бедната бащиния. Най-големият получил воденицата, вторият — магарето, а за най-малкия останал само котаракът. Той не можел да се помири, че му се паднал такъв нищожен дял.

— Братята ми, като се сдружат, ще могат честно и почтено да изкарват хляба си — казал той, а пък аз, като изям котарака и си направя ръкавици от кожата му, ще трябва да умра от глад.

Котаракът чул тези думи, но вместо да се засегне, му казал с важен и сериозен глас:

— Не съжaliaвай, господарю, дай ми само една торба и ми направи чизми, за да мога да ходя из храстите, и ще видиш, че не си получил толкова лош дял.

Господарят на котарака не повярвал много на думите му, но понеже го бил виждал да прибъгва до какви ли не хитрини, когато ловял плъхове и мишки — да увисва

на лапите си, да се крие в брашното, преструвайки се на умрял, — все пак се надявал, че котаракът и на него ще помогне в неволята.

Като получил това, което искал, котаракът се обул чевръсто, праметнал торбата през рамо, хванал вървите ѝ с двете си предни лапи и отишъл в онази част на гората, където имало най-много зайци. Заложил торбата с трици и трева, прострял се на земята като умрял и зачакал някой млад заек, който не познава още хитрините на този свят, да дойде и да се пъкне в нея.

Едва легнал и трепнал от радост: един млад, глупав заек влязъл в торбата му. Котаракът дръпнал бързо вървите, хванал заека и го убил без жал.

Много доволен от лова си, той отишъл в двореца и поискал да говори с царя. Въвели го в покоите на негово величество. Като влязъл, той се поклонил ниско на царя и му казал:

— Ваше величество, господин маркиз дьо Караба — така котаракът намисли да нарича господаря си — ме натовари да ви поднеса от негово име този заек.

— Кажете на господаря си — отговорил царят, — че съм много доволен от подаръка и му благодаря.

Друг път котаракът се скрил в една нива, като пак оставил торбата си отворена и ко-

гато в нея влезли две яребици, дръпнал вървите и ги хванал и двете. След това отишъл и ги поднесъл на царя, както направил със заека.

И този път царят приел с удоволствие двете яребици и наредил да го почерпят.





Два-три месеца наред котаракът носил от време на време на царя дивеч от лова на своя господар.

Един ден котаракът научил, че царят щял да излезе на разходка по брега на реката с дъщеря си, която била най-хубавата принцеса на света, и казал на господаря си:

— Ако се вслушаш в моя съвет, ще бъдеш щастлив през целия живот! Трябва само да отидеш да се окъпеш в реката на мястото, което аз ще ти покажа, и след това да не ми се бъркаш в работата.

Маркиз дьо Караба направил всичко, както го посъветвал котаракът му.

Докато се къпел, царят минал и котаракът почнал да вика с всичка сила:

— Помощ, помощ! Маркиз дьо Караба се дави!

При този вик царят подал глава от вратичката на каляската и като познал котарака, който толкова пъти му бил носил дивеч, заповядал на слугите си веднага да се притекат на помощ на господин маркиз дьо Караба.

Слугите се заели да извадят нещастния маркиз от реката, а котаракът се приближил до каляската и казал на царя, че крадци задигнали дрехите на господаря му, докато се къпел. Викали те по тях с все сила, но напразно. А той, хитрецьът, бил скрил дрехите под един голям камък.

Царят веднага заповядал на слугите си да отидат и донесат от най-хубавите царски



дрехи за господин маркиз дьо Караба. Когато го облекли, царят любезно заговорил с маркиза, който с хубавите дрехи изглеждал още по-красив. Той и без това си бил красив и строен. Царската дъщеря го харесала много. Маркиз дьо Караба я погледнал само два-три пъти почитателно и тя се влюбила в него.

Царят го поканил да се качи в каляската и да се разходи с тях.

Котаракът бил във възторг, понеже всичко се нареждало тъй, както го бил намислил. Тръгнал той напред и като видял селяни, които косели една ливада, им казал:

— Ей, добри косачи, ако не кажете на царя, че ливадата, която косите, принадлежи на господин маркиз дьо Караба, ще ви накълцам на кайма.

Царят не пропуснал да попита чия е ливадата, която косят.

— На господин маркиз дьо Караба — отвърнали всички в един глас, изплашени от закана на котарака.

— Хубав имот имате — казал царят на маркиз дьо Караба.

— Да, ваше величество — отговорил маркизът, — всяка година тая ливада дава богат сенокос.

Котаракът, който избързал напред, видял жетвари и им казал:

— Ей, добри жетвари, ако не кажете на царя, че тези ниви са на маркиз дьо Караба, ще ви накълцам на кайма.

След малко царят минал и поискал да узнае кому принадлежат нивите.

— На господин маркиз дьо Караба — отговорили жетварите.

Царят се възхитил и от тях.

Котаракът вървял все пред каляската и казвал на всички хора, които срещал, същото нещо. Негово величество бил смаян от големите владения на маркиз дьо Караба.



Най-после котаракът пристигнал в хубав замък, който принадлежал на един човекоядец. Човекоядецът бил най-богатият човек на света, защото всичките земи, през които минал царят, били негови. Котаракът първо се погрижил да разбере какъв е този човекоядец и какво

може да прави. След това поискал да поговори с него, като казал, че не би желал да мине край замъка му, без да има честта да го поздрави.

Човекоядецът го посрещнал толкова учтиво, колкото можел да бъде учтив един човекоядец, и му предложил да си отпочине.

— Разправяха ми — казал котаракът, — че имате способността да се превръщате във всякакви животни, че можете да се превърнете например в лъв или в слон.

— Това е вярно — отговорил грубо човекоядецът — и за да ти докажа, ей сега ще се превърна в лъв.

Като видял пред себе си лъв, котаракът толкова се изплашил, че веднага се озовал на покрива, макар че с ботушите се вървяло доста трудно по керемидите.

След малко, като видял, че човекоядецът се превърнал пак в човек, котаракът слязъл и си признал, че много се изплашил.

— Разправяха ми също — казал той, — но аз не мога да повярвам, че можете да се превърнете и в най-малкото животинче — например да станете плъх или мишка. Казвам ви, че смятам това за съвършено невъзможно.

— Невъзможно ли? — отвърнал човекоядецът — Ей сега ще видиш! — и в същия миг се превърнал в мишка, която почнала да тича по пода.

Щом видял мишката, котаракът се хвърлил върху нея и я изял.

А в това време царят стигнал до замъка на човекоядеца и поискал да влезе вътре. Като чул шума на каляската по подвижния мост, котаракът изтичал напред и казал на царя:

— Добре дошъл, ваше величество, в замъка на маркиз дьо Караба!



— Как, господин маркизе — извикал царят, — и този замък ли е ваш? Не съм виждал втори като този двор и като постройките, които го заобикалят! Моля ви да ги видим отвътре.

Маркизът подал ръка на младата принцеса. Те последвали царя, който се качвал пръв по стълбата, и влезли в една голяма зала. Там ги чакала великолепна трапеза. Човекоядецът я бил приготвил за приятелите си, които него ден щели да му гостуват, но като узнали, че царят бил вътре, не посмели да влязат.



Очарован от добрите обноски на господин маркиз дьо Караба също като дъщеря си, която вече била безумно влюбена в маркиза, и възхитен от големите му богатства, след шестата чаша царят казал:

— Господин маркизе, от вас зависи да станете мой зет.

Маркизът се поклонил ниско, приел честта, която му направил царят, и още на другия ден се оженил за принцесата. Котаракът станал благородник и вече само за развлечение тичал след мишките.





С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

	Стр
Малечко-Палечко	5
Червената шапчица	17
Вълшебниците	21
Пепеляшка	25
Котаракът с чизми	37
За приказките на Шарл Перо	46

ЗА ПРИКАЗКИТЕ НА ШАРЛ ПЕРО

Приказките на Шарл Перо били издадени като отделна книга най-напред в 1697 год. под заглавие «Contes de Fées» ou «Histoires des temps passés»¹ и подписани с името на сина на Перо — Перо д'Арманкур.

Приказките обаче са много по-стари. Кога са измислени, от кого и къде — никой не може да каже.

Перо е бил на шестдесет и девет години, когато ги е разказвал на единадесетгодишния си син. Като отбелязал подробностите, които правели най-силно впечатление на детето, и тези, които то добавяло, той ги записвал.

Искусството на Перо се състои в това, че е съумял да запази характера на народното творчество и на говоримия език.

Чрез изумителната бързина при развитието на действието и краткостта на разказа Перо се доближава до приказките, които си измислят самите деца.

От фантастичното е взел само колкото е необходимо да въздействува върху въображението на децата, но без да прекалява и да ги откъсва от действителността.

Чрез описанието на природата, характеристиката на лицата и на всекидневния бит на народа и двореца той създава илюзията, че приключенията и чудесата са вероятни.

Навсякъде изтъква, че по-добре е човек да бъде честен, търпелив, работлив, услужлив, съобразителен и смел, отколкото да е страхлив, мързелив, груб и лош.

Приказките на Перо поучават и забавляват не само децата, но също и възрастните. С удоволствие са ги слушали и разказвали през целия си живот Лафонтен, Волтер и Наполеон.

И днес те са приятно четиво и за малки, и за големи.

От преводача

¹ «Приказки за феи» или «Приказки от стари времена». Б. пр.



0,57 лв.